

POLICYNOTAT

REALKOMPETANSE- VURDERING I NORDEN

**– sammenheng
mellom mennesker
og politikk**

Nordisk Netværk for
Voksnes Læring

"Nettverket for realkompetansevurdering har vært i drift siden 2005"

NORDISKE UTFORDRINGER I REALKOMPETANSE-VURDERING (RKV)

- 1 Vektlegge RKV som politikkområde
- 2 Behov for nasjonale, sammenhengende RKV-strukturer
- 3 RKV-forbindelse til EQF/NQF/ECVET
- 4 Behov for å identifisere målgrupper i RKV gjennom forbedret statistikk
- 5 Behov for data om investeringer, effekter og bærekraft
- 6 Behov for å utvikle praksis for spesielle målgrupper
- 7 Økt oppmerksomhet om RKV
- 8 Styrking av veiledning i RKV
- 9 Kompetanseutvikling av RKV-praktikere
- 10 Utvikling av RKV-metoder
- 11 Tettere samspill mellom arbeidsliv og utdanning
- 12 Tettere samspill mellom tredje sektor og utdanning/arbeidsliv
- 13 Samarbeid innen høyere utdanning (HE)
- 14 Utdanningsmessige konsekvenser av RKV
- 15 Holdningsendring til RKV

INTRODUKSJON

Dette policynotatet er laget av Nordisk Nettverk for Voksnes Læring (NVL) for å vise resultatene som allerede er oppnådd innen fagområdet realkompetansevurdering (RKV) i Norden, og for å foreslå videre tiltak som trengs for å gjennomføre anbefalingen fra Europarådet fra 2012. Anbefalingen oppfordrer alle medlemslandene til å etablere et helhetlig system for realkompetansevurdering av høy kvalitet i løpet av 2018.

Den kunnskapen som ligger til grunn for dette notatet er utarbeidet av NVLs nordiske ekspertnettverk for realkompetansevurdering. Nettverket består av de sentrale organisasjonene som er involvert i utviklingen av politikk og praksis for RKV i alle de nordiske landene samt de selvstyrte områdene Grønland, Færøyene og Åland. Nettverket har vært i drift siden 2005 da Nordisk Ministerråd satte fokus på anerkjennelse av realkompetanse som et prioritert område innenfor det nordiske samarbeidet om voksnes læring.

BAKGRUNN

Det er avgjørende for de nordiske landene å være i forkant når det gjelder RKV-praksis og policyutvikling siden realkompetansevurdering er viktig for den nordiske økonomien, fleksibilitet i arbeidsstyrken, tilgang til etter- og videreutdanning og for å gi nye muligheter for enkeltpersoner.

I 2005 var RKV-systemene på ulike utviklingsstadier i Norden og de selvstyrte områdene Færøyene, Åland og Grønland. I Finland og Norge var det etablert RKV-prosedyrer og lovgivning, mens Sverige fokuserte mer på vurdering mot arbeidsmarkedskompetanse. Island hadde nettopp begynt å utvikle et RKV-system og Danmark var i ferd med å få på plass den første lovgivningen om RKV. I de selvstyrte områdene var RKV i realiteten ikke etablert.

I 2008 begynte ekspertnettverket å arbeide med dokumentet *Utfordringer i arbeidet med anerkjennelse/validering av realkompetanse i Norden*, som skisserte 15 sentrale punkter som det var nødvendig å arbeide videre med i landene. Dokumentet har siden fungert som en rettesnor for ekspertnettverkets arbeid. Siden er det utviklet forskjellige verktøy for praktikere og beslutningstakere ut fra behovene i Norden og for å sikre forbindelsen til europeisk politikk og retningslinjer, særlig Europarådets anbefaling fra 2012.

Å gjøre nordisk RKV-arbeid synlig

Ekspertnettverket samarbeider med EU-kommisjonen, Europeisk forbund for voksnes læring (EAEA), UNESCO-instituttet for livslang læring og EPALE

ØKT OPPMERKSOMHET OM RKV

Å øke oppmerksomheten om RKV har vært det sentrale elementet i ekspertnettverkets arbeid. Gjennom årene har det blitt arrangert flere nordiske og nasjonale konferanser om RKV som har tatt opp sentrale spørsmål og har hatt markant innflytelse på utviklingen av RKV i Norden. For eksempel har Færøyene nå fastsatt en lovgivning om RKV og livslang læring. Færøyenes medlemmer i NVLs ekspertnettverk har uttalt at kunnskap og kompetanse i nettverket har påvirket utviklingsprosessen sterkt på Færøyene. I Sverige har RKV-MOOCs blitt utviklet. I Finland brukes kvalitetsverktøyet som er utviklet av nettverket i utdanningen av RKV-praktikere. I Danmark er det etablert

en RKV-arbeidsgruppe på departementsnivå som inkluderer organisasjoner i arbeidsliv og utdanning. På Island har Roadmap 2018 blitt brukt av Utdanningsdepartementet som et referanseverktøy.

Ekspertnettverket har blitt en betrodd partner for EU-kommisjonen, EAEA og UNESCO-instituttet for livslang læring når det gjelder samarbeid og deling av ekspertise og erfaringer. Flere internasjonale RKV-konferanser har vært arrangert i samarbeid med ekspertnettverket.

Ekspertnettverket har utviklet verktøy som handler om kvalitet i realkompetansevurdering, kompetanseprofiler for RKV-prakti-

kere, e-verktøy som brukes i RKV, en anbefaling om veiledning i realkompetansevurdering, samt flere forskningsrapporter. En spesiell nettside for praktikere ble utviklet og i tillegg et verktøy – Roadmap 2018 – for å overvåke og gi referanse til utviklingen av Europarådets anbefalinger. Verktøyene har blitt synliggjort i nasjonale, nordiske og europeiske fora, i seminarer og arbeidsgrupper.

I tillegg til dette er det et tett samarbeid mellom ekspertnettverket og EU-kommisjonens elektroniske plattform for voksnes læring i Europa – EPALE. Via EPALE distribueres ekspertnettverkets utviklingsarbeid i hele Europa.

Politisk påvirkning og nordiske verdier

- European Guidelines for Validating Non-formal and Informal Learning
- European Inventory on Validation of Non-formal and Informal Learning
- VPL Biennales

POLITISK PÅVIRKNING PÅ EUROPEISK NIVÅ

Gjennom årene har ekspertnettverket hatt mulighet til å påvirke europeisk politikk. Nettverket ga kommentarer til *European guidelines for validating non-formal and informal learning* i 2014. Disse kommentarene uttrykker nordiske verdier, for eksempel betydningen av veiledning, kompetanseutvikling av praktikere og individets sentrale posisjon i vurderingsprosessen. Kommentarene ble godt mottatt og tatt med videre i de europeiske retningslinjene.

Flere medlemmer i ekspertnettverket har skrevet nasjonale oppdateringer til publikasjonen *European Inventory on Validation of Non-formal and Informal Learning*. Denne er oppdatert og publisert av CEDEFOP og Europakommisjonen. Oversiktsrapportene inneholder eksempler på god praksis fra landene og praksis-

eksemplene er synliggjort i de tematiske rapportene som er utarbeidet på bakgrunn av landrapportene. Nordisk praksis har fått stor oppmerksomhet og har påvirket policy-utviklingen tilsvarende.

Et av de største internasjonale RKV-arrangementene i Europa er VPL-biennalen. Den første biennalen ble arrangert i Nederland, den andre ble holdt i Danmark og den tredje kommende biennalen vil bli gjennomført i Berlin i mai 2019. Ekspertnettverket har vært sterkt involvert i alle biennalene når det gjelder å planlegge, fremskaffe ekspertise og produsere innhold. Verktøy utviklet av nettverket har blitt presentert på biennalene og har dermed fått en bred oppmerksomhet.

ANBEFALINGER

Det nordiske samarbeidet innen voksnes læring og realkompetansevurdering er et unikt konsept som har store muligheter. For å oppnå optimal innflytelse er det nødvendig med et tettere samarbeid mellom det nordiske ekspertnettverket og utdanningsmyndighetene, samt andre beslutningstakere på nasjonalt nivå i Norden.

De nordiske landene har lagt vekt på individets rolle som sentral i RKV-prosessen. For at den enkelte skal være bevisst og kunne utnytte RKV-systemene fullt ut, bør de politiske beslutningstakerne sikre at behovene til de ulike målgruppene er godt ivaretatt.

Modeller for oppfølgingssystemer og bedre samordning bør utvikles videre.

Arbeidslivet bør være integrert i RKV- og livslang læring -prosessene knyttet til framtidig kompetansebehov og kvalitetssikring.

Kompetanseutvikling av RKV-praktikere bør være en felles nordisk satsing for å opprettholde og forbedre kvaliteten i RKV.

Ettersom realkompetansevurdering inntar stadig større plass i den europeiske policy-utformingen, bør man sikre at de nordiske synspunktene og verdiene tas med i de politiske beslutningsprosessene i Europa. Koblingen mellom realkompetansevurdering og det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket (NKR) bør styrkes, særlig når det gjelder ikke-formell læring. De nordiske landene bør ha en betydelig rolle i å legge til rette for denne prosessen.

DE NESTE NORDISKE TILTAKSOMRÅDENE

- Systematisk politisk forankring av nordiske synspunkter på RKV i Europa
- Tettere samarbeid mellom NVL og nasjonale beslutningstakere
- Bedre kobling mellom NKR og ikke-formell læring
- Forbedret oppfølging og koordinering av RKV
- Bedre kontakt med arbeidslivet om framtidig kompetansebehov og kvalitetssikring
- Kompetanseutvikling av RKV-praktikere

Tidslinje for publikasjoner

-
- 2008 — [Validation in the Nordic Countries – Policy and Practice](#)
 - 2009 — [E-tools for Validation](#)
 - 2010 — [Challenges in Validation](#)
 - 2012 — [Quality in Validation in the Nordic Countries](#)
[Nordic Validation Research and Cases from Practice](#)
 - 2013 — [Quality Model for Validation](#)
 - 2015 — [Nordic competence profiles for validation staff](#)
[Guidance in Validation](#)
 - 2016 — [Validation and the Value of Competences – Roadmap 2018](#)
[Folkbildning, key competences and validation](#)
[ValiGuide – A Practitioners Guide to Validation](#)
 - 2018 — [Quality in Validation – research report](#)